

Aanvullend vleermuisonderzoek

IKC Noord in Doetinchem

In opdracht van gemeente Doetinchem

Colofon

Rapportnummer	: 1559
Projectnummer	: 2447
Opdrachtgever	: Gemeente Doetinchem
Contactpersoon	: Dhr. B. Stokman
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44 Btw nr. NL8076.79.616.B01 KvK 09100544
Auteur(s)	: Ing. R. Boerboom
Controle	: S.J.J. Wamelink
Status	: Definitief
Datum	: 28-09-2015
Foto voorblad	: Huidige situatie plangebied (R. Boerboom)
Wijze van citeren	: Boerboom, B., 2015. Aanvullend vleermuisonderzoek, IKC Noord in Doetinchem. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 Inleiding en doel	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Het ecologisch onderzoek	7
3.1 Onderzoeksmethode	7
3.2 Resultaten	8
4 Flora- en faunawet	9
4.1 Vleermuizen	9
5 Conclusie	11
6 Bijlagen	12
Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek	13
Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	17

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

De gemeente Doetinchem is voornemens om op het terrein van Sportcentrum Rozengarde een IKC (Integraal Kindcentrum) te realiseren. Ten behoeve van deze plannen wordt de verkeerssituatie ter plaatse gewijzigd en worden mogelijk bomen gekapt. Staring Advies heeft reeds een quickscan natuuronderzoek (SSA rapportnummer 1278) en een actualisatie hiervan (SSA rapportnummer 1368) uitgevoerd en is tot de conclusie gekomen dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is. De heer Stokman van de gemeente Doetinchem is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies voor het uitvoeren van dit aanvullend natuuronderzoek gevraagd.

1.2 Doel

Het doel van het aanvullende onderzoek is om te inventariseren of de te kappen bomen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats door boombewonende vleermuizen. Door de bouw van het IKC tegen de huidige bebouwing van Sportcentrum Rozengarde kunnen daarnaast verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten verloren gaan. Bij het onderzoek wordt ook gekeken of er verblijfplaatsen van vleermuizen in dit gebouw aanwezig zijn.

Daarnaast vormen de bomenrijen en groenstroken binnen het plangebied mogelijk een vliegroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden van vleermuizen en/of een essentieel foerageergebied. Wanneer bomenkap plaatsvindt binnen het plangebied, waardoor de geslotenheid van de groenstructuur aangetast wordt, raakt mogelijk een vliegroute buiten gebruik of verdwijnen essentiële foerageergebieden. Om te bepalen of de groenstructuur in gebruik is als vliegroute/foerageergebied is gericht vleermuisonderzoek noodzakelijk.

Daarnaast wordt onderzocht of vleermuizen anderzijds negatieve effecten kunnen ondervinden door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld door verlichting) en op welke wijze bij de herinrichting van het plangebied rekening gehouden kan worden met deze soortgroep.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Sportcentrum Rozengarde
Plaats: Doetinchem
Gemeente: Doetinchem
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Doetinchem, in het noorden van de woonkern (figuur 1). Het plangebied bestaat uit het Sportcentrum Rozengarde, inclusief parkeerterrein, school de Mariëndael, de Bezel-Inn en diverse groenstroken (zie figuur 2 en 3). Het plangebied wordt globaal begrensd door de Bildersdijkstraat aan de zuidoostzijde, de Oude Rozengardseweg aan de noordwestzijde, de Huygensstraat aan de zuidwestzijde en een gemeentelijk groengebied en een woonerf aan de noordoostzijde. Rondom de gebouwen in het plangebied zijn verschillende groenstructuren aanwezig.

Er zijn solitaire bomen, boomgroepen, groenstroken, laanbomen, gazons en ingeplante perken in het plangebied aanwezig. De groenstroken rondom het schoolgebouw en de Bezel-Inn bestaan voornamelijk uit inheemse boom- en struweelsoorten, zoals ruwe berk, zomereik, hazelaar, beuk, hulst en gewone es. Verspreid over het plangebied staan enkele forse bomen (zie bijlage 1).

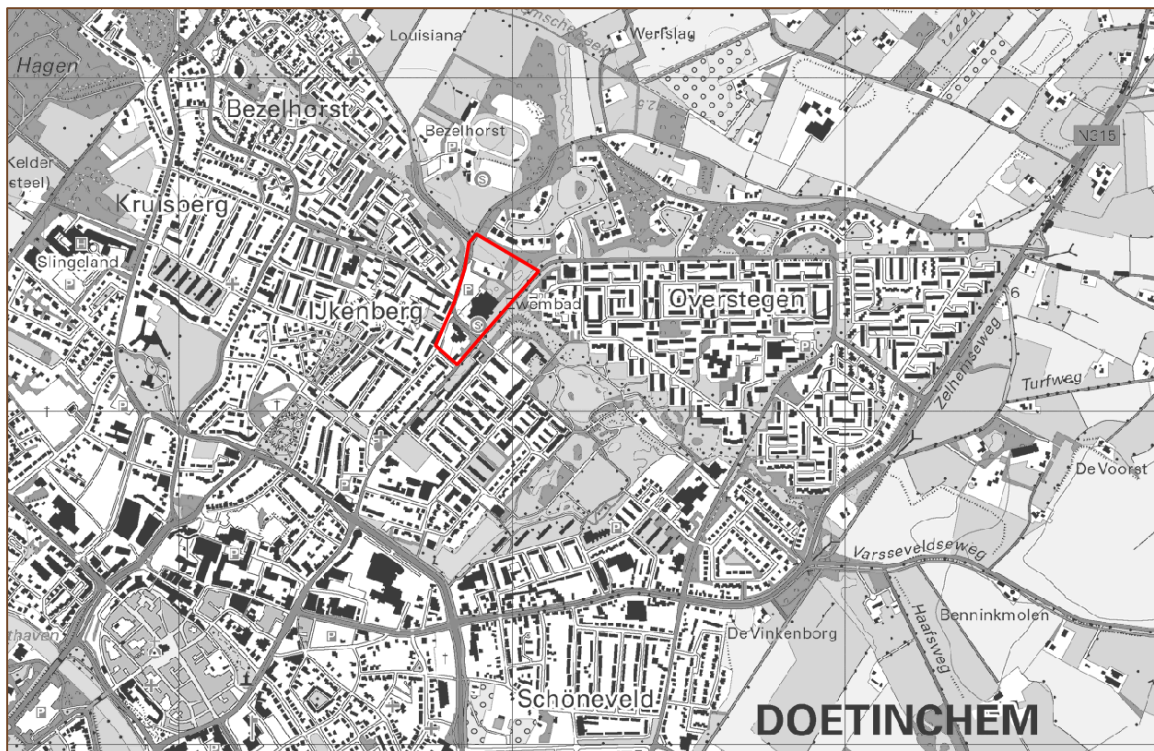
Het plangebied ligt in een relatief groene omgeving, met onder andere natuurpark Overstegen, het Bezelhorstpark en diverse laanbomen en groenstructuren.

2.3 Geplande werkzaamheden

De gemeente Doetinchem heeft een locatie aangewezen voor de realisatie van het IKC (Integraal Kind Centrum). Het plangebied voor dit aanvullend vleermuisonderzoek is de locatie voor deze voorziening, inclusief parkeervoorziening en de aan te passen ontsluiting (zie figuur 3). Er wordt gezocht naar mogelijkheden om de verkeerssituatie ter plaatse te verbeteren ten behoeve van de veiligheid en ter bevordering van de doorstroming van het verkeer. Hiervoor wordt een nieuwe ontsluitingsweg aangebracht. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- De nieuwe ontsluitingsweg is 6 meter breed (een zone van 10 meter voor het bestemmingsplan), géén fiets- en/of voetpad.
- De nieuwe bebouwing ligt op de Bezelhorstweg. Het gebouw zit fysiek vast aan de sporthal Rozengarde.

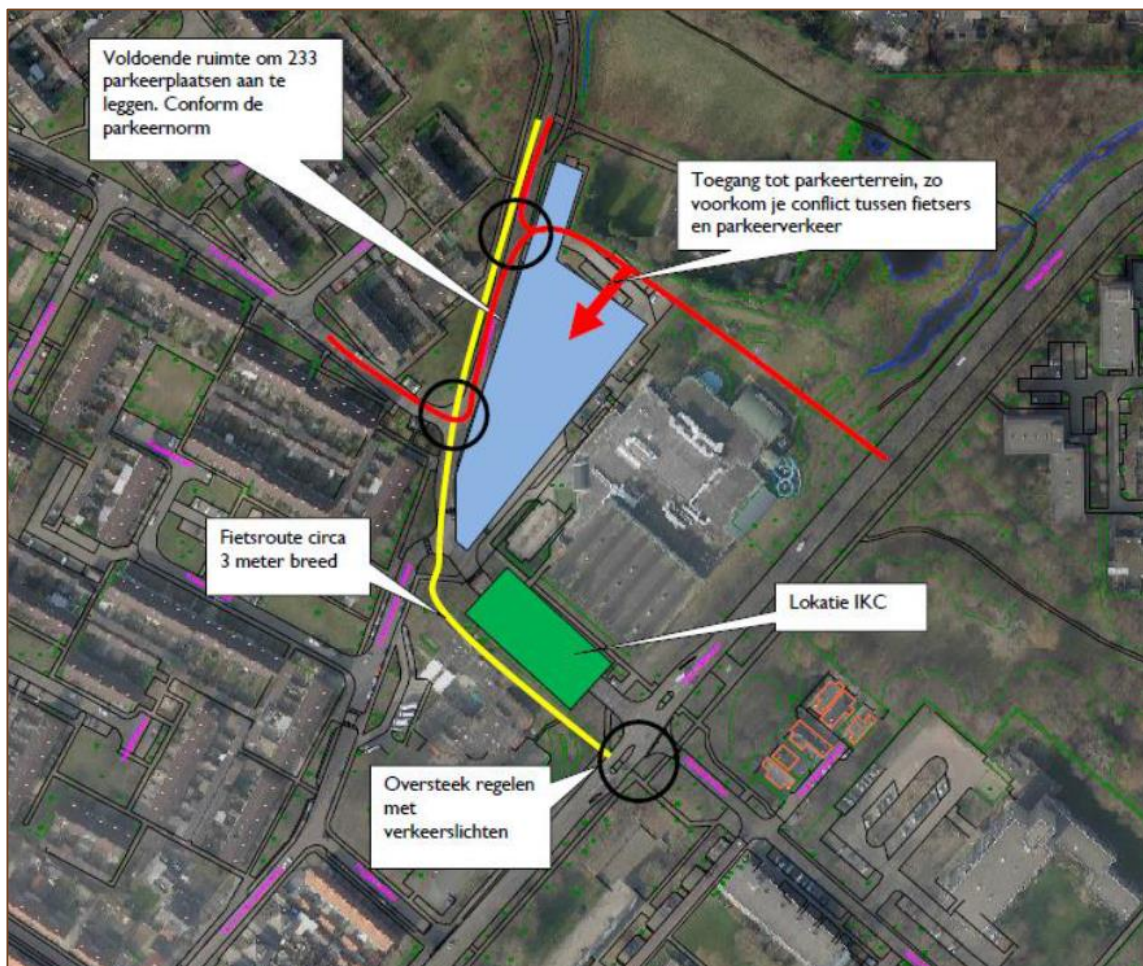
- De bestaande parkeerplaats van Sportcentrum Rozengarde wordt door het IKC gebruikt als Kiss and Ride en parkeervoorziening. Dus de entree van de school ligt aan/nabij de parkeerplaats.
- Tussen de nieuwbouw en school Mariendael ligt een vrij liggend fietspad 3 m breed.
- Op het niet bebouwde deel (fietspad, schoolplein, etc.) zo veel mogelijk een groene uitstraling creëren (dus bestaande, beeldbepalende bomen zo veel mogelijk behouden).
- De bomenlaan Bilderdijkstaat en Oude Rozengardseweg blijven (zo veel mogelijk) intact.
- Bij de aansluiting van de nieuwe weg op de Bilderdijkstraat wordt de bomenlaan onderbroken (10 m).
- De nieuwe weg wordt tegen de perceelsgrens gesitueerd en raakt het natuurelement 'de Knoop'.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (bron: Kadaster, 2012).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (bron: Google Earth, 2015).

Figuur 3. Positionering bebouwing, parkeerplaats en nieuwe ontsluiting.

3 Het ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksmethode en resultaten van het veldonderzoek besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

De onderzoeksintensiteit is bepaald op basis van de te verwachten soorten en het gebiedsgebruik. Richtinggevend voor het vleermuisonderzoek is het Protocol voor vleermuisinventarisaties (2013) van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ.

Mogelijk bevinden zich verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen in het plangebied. Door de bouw van het IKC tegen de huidige bebouwing van Sportcentrum Rozengarde of door de kap van bomen met holten kunnen deze verblijfplaatsen verloren gaan. Hierdoor is gericht onderzoek naar het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen nodig. Daarnaast vormen de bomenrijen en groenstroken binnen het plangebied mogelijk een vliegroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden van vleermuizen en/of een essentieel foerageergebied. Wanneer bomenkap plaatsvindt binnen het plangebied, waardoor de geslotenheid van de groenstructuur aangetast wordt, raakt mogelijk ook een vliegroute buiten gebruik of verdwijnen essentiële foerageergebieden. Om te bepalen of de groenstructuur in gebruik is als vliegroute/foerageergebied is gericht vleermuisonderzoek noodzakelijk.

Het Protocol voor vleermuisinventarisaties adviseert bij het mogelijk voorkomen van verblijfplaatsen en vliegroutes/foerageergebied van te verwachte soorten (met name gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis), om gericht onderzoek uit te voeren in de periode 15 mei tot 1 oktober. Er dienen minimaal 2 veldbezoeken plaats te vinden in de periode 15 mei t/m 15 juli en minimaal 2 veldbezoeken in de periode 15 augustus t/m 1 oktober.

De eventueel voorkomende vleermuissoorten zijn opgespoord met behulp van zichtwaarnemingen en een bat-detector (Pettersson D240x). Dit onderzoek heeft in grote lijnen plaatsgevonden in de avond- en in de ochtendschemering. Door de gebiedsgrootte en de kans op zowel verblijfplaatsen als vliegroutes en foerageergebieden was het noodzakelijk om de 2 zomerronden verspreid over 3 veldbezoeken uit te voeren (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	04-06-2015	21.15 uur	Licht bewolkt, droog, 14°C, wind 1 Bft
R. Boerboom	2	18-06-2015	21.45 uur	Bewolkt, droog, 16°C, wind 2 Bft
R. Boerboom	3	30-06-2015	21.30 uur	Licht bewolkt, droog, 23°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	4	08-09-2015	20.00 uur	Half bewolkt, droog, 16°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	5	21-09-2015	20.00 uur	Bewolkt, droog, 15°C, wind 1 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek vleermuizen.

3.2 Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn in en rondom het plangebied 3 soorten vleermuizen aangetroffen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (zie bijlage 1). Per soort wordt hieronder het gebiedsgebruik beschreven.

Gewone dwergvleermuis

Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort aangetroffen in het plangebied. Er zijn geen in- of uitvliegende exemplaren, sociale roep of zwermgedrag waargenomen bij het Sportcentrum Rozengarde. Tijdens de baltsronde van 8 september zijn enkele baltsvluchten van mannetjes waargenomen in het plangebied (zie bijlage 1). Deze vleermuizen vertoonden echter geen binding met de bebouwing van het Sportcentrum Rozengarde. Vermoedelijk bevinden de paarverblijfplaatsen (en eventueel zomerverblijven en kraamkolonies) zich in woningen in de omgeving van het plangebied.

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn verschillende foeragerende en langsvliegende gewone dwergvleermuizen aangetroffen in het plangebied. Het aantal individuen wisselde per veldbezoek (zie bijlage 1). Verspreid in het plangebied jagen de gewone dwergvleermuizen bij verschillende beplantingen. Met name de oude linden langs de Bezelhorstweg en de eikenrijen aan de Bilderdijkstraat zijn belangrijke foerageergebieden (zie figuur 4 en bijlage 1). Een vliegroute van de gewone dwergvleermuis is niet vastgesteld. De exemplaren die in het plangebied foerageren komen vanuit verschillende richtingen.

Laatvlieger

Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort aangetroffen in het plangebied. Er zijn geen in- of uitvliegende exemplaren, sociale roep of zwermgedrag waargenomen.

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn wel enkele foeragerende en langsvliegende laatvliegers aangetroffen in het plangebied. Het aantal individuen wisselde per veldbezoek (zie bijlage 1). Er loopt een vliegroute van de laatvlieger langs de Oude Rozengardseweg. De vleermuizen komen vanuit zuidwestelijke richting en vervolgden hun route via de Bezelhorstweg (de oude linden). Het groen rondom de school Mariëndael is een belangrijk element op de vliegroute (zie figuur 4).

Er zitten wat gaten in deze route door het ontbreken van opgaande bomen, maar die zijn nog te overbruggen door de laatvliegers. Onderweg jagen de laatvliegers hier en daar bij forsere bomen, zoals rondom de school Mariëndael, aan de Kreuzenstraat, de linden langs de Bezelhorstweg en de weide op de hoek De Gaarde – Bezelhorstweg. Het grootste deel van de laatvliegers vliegt vermoedelijk door om in de groene omgeving van De Gaarde en verder langs de Bezelhorstweg te jagen.

Rosse vleermuis

Van de rosse vleermuis is op 18 september 1 foeragerend exemplaar (bij de oude linden langs de Bezelhorstweg) en 1 overvliegend exemplaar aangetroffen (zie bijlage 1). Er zijn geen verblijfplaatsen van deze boombewonende soort aangetroffen in het plangebied.

4 Flora- en faunawet

De effecten op aangetroffen beschermde soorten en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Beschermde status

Vleermuizen zijn beschermd via de Flora- en faunawet en de EU-Habitatrichtlijn (zie bijlage 2). Alle vleermuissoorten zijn in de Flora- en faunawet opgenomen in tabel 3: streng beschermd. Van streng beschermde soorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. De meeste vleermuissoorten gebruiken gedurende het jaar meerdere typen verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen. Ze kunnen regelmatig van verblijfplaats wisselen. Ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn strikt beschermd.

4.1.2 Plangebied

In en rond het plangebied zijn 3 soorten vleermuizen aangetroffen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Van alle soorten zijn uitsluitend foeragerende en langsvliegende exemplaren aangetroffen. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de aanwezige bebouwing en/of te kappen bomen.

Foerageergebied en vliegroutes

Een aantal groenstructuren in en rondom het plangebied zijn essentiële foerageergebieden (en deels vliegroute) voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Het gaat met name om de oude linden langs de Bezelhorstweg, de rijen zomereiken langs de Bezelhorstweg, bomenrijen langs de Oude Rozengaardseweg en de rijen zomereiken langs de Bilderdijkstraat (zie figuur 4). Om aantasting van deze foerageergebieden en vliegroute te voorkomen dienen een aantal maatregelen getroffen te worden. Het betreft inrichtingsmaatregelen en tijdelijke maatregelen tijdens de werkzaamheden:

- De bomen zoals aangegeven in figuur 4 dienen behouden te blijven.
- Geen extra verlichting aanbrengen langs deze groenstructuren. Het wordt aanbevolen om het verlichtingsplan te laten beoordelen door een vleermuisdeskundige.
- Te verwijderen bomen t.b.v. de nieuwbouw van het IKC en de nieuwe ontsluiting kappen in de periode 1 november t/m 1 maart.
- De werkzaamheden moeten overdag uitgevoerd worden. Het 's avonds aanlichten van de bouw moet voorkomen worden in de periode maart - oktober.
- Vleermuizen vliegen en foerageren veelal op boomkruin niveau. Verlichting die naar beneden is gericht zorgt voor een donkere boomkruin, daardoor kan de bomenrij

nog steeds dienen als geschikt foerageergebied en vliegroute. Traditionele lantaarnpalen veroorzaken veel strooiverlichting die ook naar boven is gericht. Door het toepassen van led-verlichting en/of het aanbrengen van kappen rondom de verlichting kan het 'verstooingslicht' fors worden gereduceerd. Niet het hele lichtspectrum wordt door vleermuizen als even verstorend ervaren. Onderzoek heeft aangetoond dat 'amberkleurige' verlichting als het minst storend wordt ervaren.

- Door te werken met bewegingssensoren bij verlichting langs wegen en fietspaden kan de verlichtingstijd worden teruggebracht. Naast dat dit vleermuisvriendelijker is, wordt er ook energie bespaard.

Figuur 4. Te behouden groenstructuren.

5 Conclusie

Er bevinden zich geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Wel zijn een aantal groenstructuren aan te merken als essentieel foerageergebied en/of vliegroute. Deze functies zijn strikt beschermd. Middels mitigerende maatregelen dient dan ook voorkomen te worden dat deze functies aangetast worden. Wanneer middels tijdelijke beschermingsmaatregelen tijdens de werkzaamheden, behoud van de essentiële groenstructuren en het aanpassen van de verlichting verstoring van foerageergebieden en vliegroutes voorkomen wordt is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

6 Bijlagen

- 1 Resultaten veldonderzoek
- 2 Wettelijk kader

Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek

Vleermuizen totaal

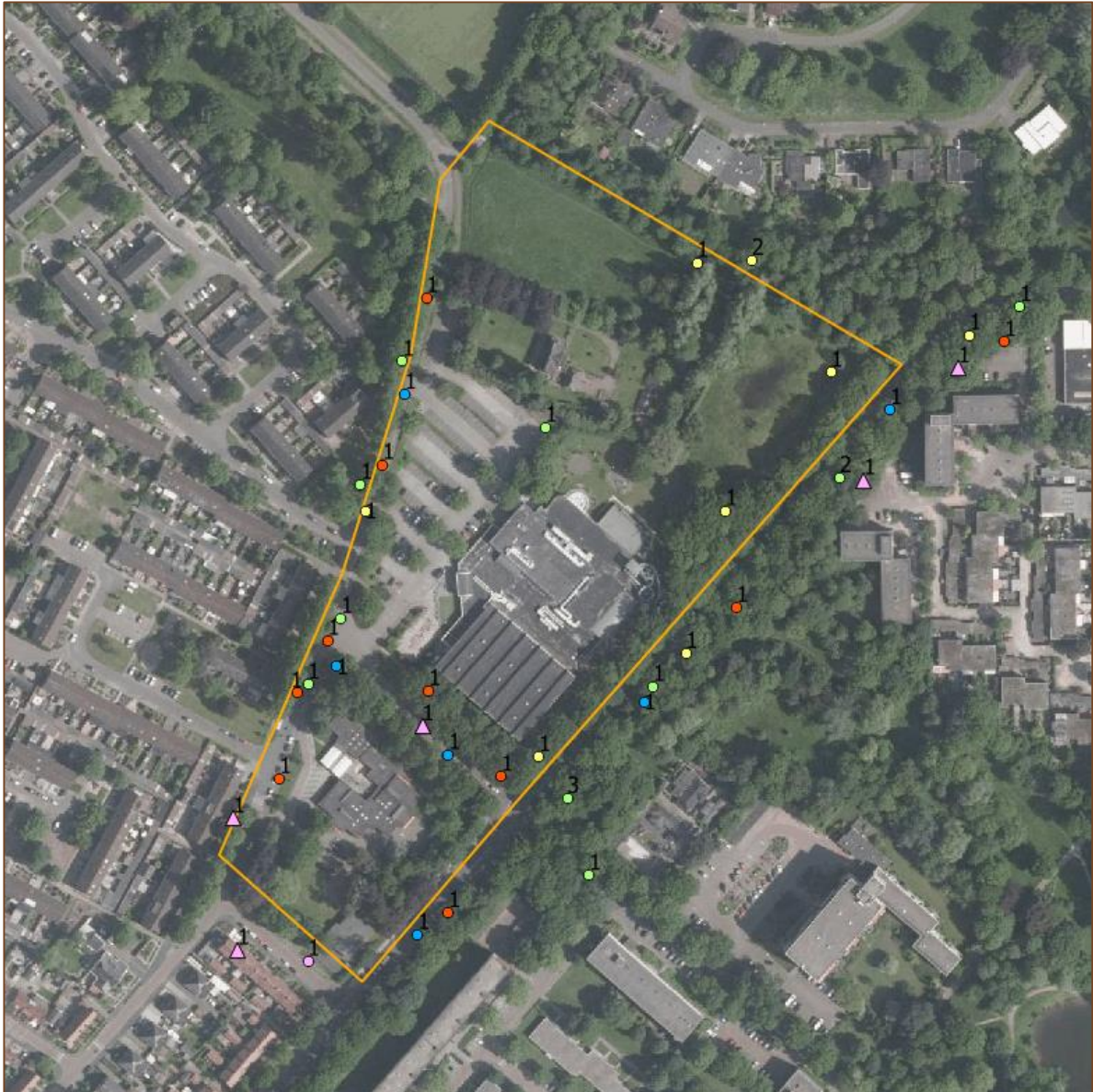

Legenda

Vleermuizen totaal

- Gewone Dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse Vleermuis
- plangebied

Gewone dwergvleermuis per bezoek

Legenda

gewone dwergvleermuis 04-06

● met detector, foeragerend

gewone dwergvleermuis 18-06

● met detector, foeragerend

gewone dwergvleermuis 30-06

● met detector, foeragerend

gewone dwergvleermuis 08-09

● met detector, foeragerend

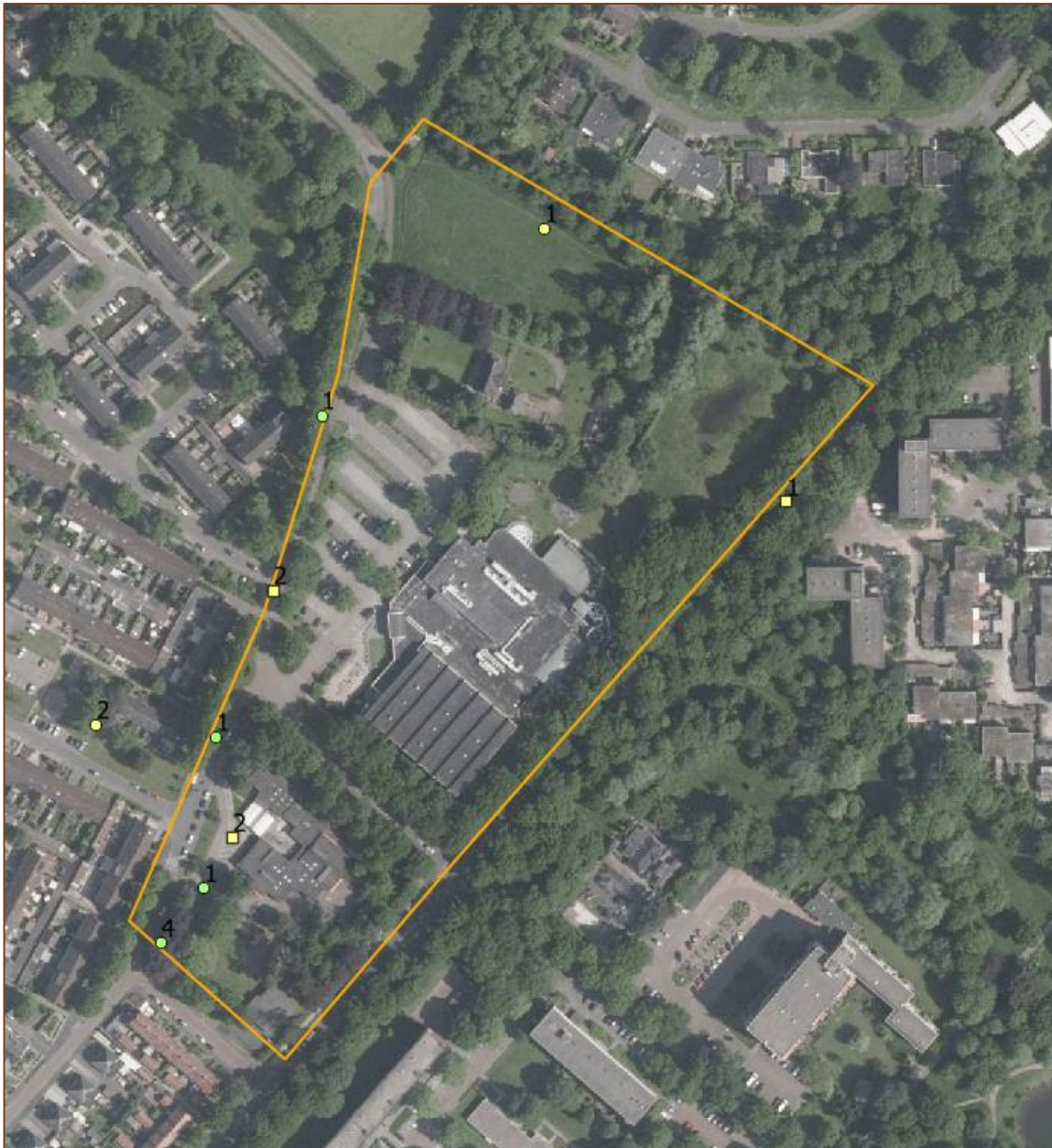
▲ met detector, soc. gedrag

gewone dwergvleermuis 21-09

● met detector, foeragerend

▭ plangebied

Laatvlieger per bezoek

Legenda

laatvlieger 18-06

● met detector, foeragerend

laatvlieger 30-06

● met detector, foeragerend

■ met detector, overvliegend

▭ plangebied

Rosse vleermuis per bezoek

Legenda

rosse vleermuis 18-06

- met detector; foeragerend
- met detector; overvliegend
- plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
